

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2564
รหัสวิชา/ชื่อวิชา การประเมินและวินิจฉัยทางชีวจิตสังคม (สพ.310) Section
4500/01 (3 หน่วยกิต)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	ห้องพัก
4500/01	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ โคตรบึงแก	081-932-0779	kaewilai@staff.tu.ac.th	สค. 711

แนวสังเขปของวิชา

มิติทางสังคมที่สัมพันธ์กับภาวะกายภาพ พยาธิสภาพ ภาวะจิตอารมณ์ และระบบสังคมแวดล้อม แนวคิด หลักการ และกระบวนการประเมินและวินิจฉัยทางสังคมอย่างเป็นองค์รวมและร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การวางแผนได้ครอบคลุมทั้งในการบำบัดรักษาฟื้นฟู ป้องกัน และพัฒนา ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ระดับกลุ่ม และระดับสภาวะแวดล้อมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับระบบสุขภาพ (มีการศึกษาดูงาน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสัมพันธ์กับภาวะกายภาพ พยาธิสภาพ ภาวะจิต อารมณ์ และระบบสังคมแวดล้อม ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ระดับกลุ่ม และระดับสภาวะแวดล้อมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับระบบสุขภาพ
2. เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประเมินและวินิจฉัยทางสังคมอย่างเป็นองค์รวม และความเชื่อมโยงกับกระบวนการทางสังคมสงเคราะห์และการทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำผลประเมินและวินิจฉัยทางสังคมไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนช่วยเหลือดูแล บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพได้อย่างเหมาะสม

วันบรรยาย วันอังคาร เวลาบรรยาย 13.30 – 16.30 น.

ห้องบรรยาย ห้องเรียนออนไลน์ ผ่านระบบ Microsoft Team หรือ Zoom Could Meeting

สอบกลางภาค Take Home

สอบปลายภาค วันที่ 4 ธันวาคม 2563 เช้า

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา
(Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์			5. ทักษะการวิเคราะห์			6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
		●	○	●	○	●	○	○	●		●		●	○	○		○	●		

หมายเหตุ: รายละเอียดผลการเรียนรู้จากหลักสูตร (Curriculum Mapping) ดูรายละเอียดได้จากหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

วิธีการสอนและระบบการสอน

วิธีการสอน การบรรยาย พร้อมกับการร่วมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน

ระบบการสอน สอนภายในชั้นเรียน ผสมผสานกับการสอนระบบออนไลน์

การวัดผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	กิจกรรมการประเมิน	กำหนดการประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วนของการประเมินผล
1	เข้าใจมีความรู้พื้นฐานการประเมินและวินิจฉัยทางจิตสังคม และวิเคราะห์เชิงชีวะจิตสังคมโดยเบื้องต้นจากกรณีศึกษาในชั้นเรียน	- นำเสนอบทวิเคราะห์แลกเปลี่ยนในชั้นเรียน	สัปดาห์ที่ 1-6	20%
2	เชื่อมโยงระบบปัญหาและผลกระทบต่อบุคคล กับระบบทางสังคม และบริบทแวดล้อมทางสังคม เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนการทำงานกับผู้ใช้บริการ การจัดการรายกรณี การจัดการทางทรัพยากรสังคม และการทำงานกับทีมสหวิชาชีพ/เครือข่าย	- กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา และการเรียนรู้แบบ Problem-Based learning (30%)	สัปดาห์ที่ 13-15	30%
3	รู้และเข้าใจในการประเมินในระดับบุคคลที่เชื่อมโยงกับปัจจัยทางสังคม 7 ประเด็นที่ส่งผลต่อการวินิจฉัยได้ถึงสาเหตุอย่าง	-การนำเสนอบทวิเคราะห์กรณีศึกษาพร้อมอภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน	สัปดาห์ที่ 7-12	50%

กิจกรรม ที่	ผลการเรียนรู้	กิจกรรมการประเมิน	กำหนดการประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วน ของการ ประเมินผล
	เป็นองค์รวม ต่อบุคคล ซึ่งแตกต่างกันไป ในแต่ละกรณี รวมถึง ประเมินในภาวะ วิกฤติ และประเมินความเสี่ยง	(20%) - สอบปลายภาค (30%)		

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ (100 คะแนน)

โดยประเมินความรู้ความเข้าใจการแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์การคิดอย่างเป็นระบบและการทำงาน
เป็นทีม

1. กิจกรรมการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน	20 คะแนน
2. การนำเสนอเชิงประเมินวินิจฉัยทางสังคม (คั่นคว่ำ และนำเสนอ) (รายกลุ่ม)	20 คะแนน
3. Take Home (รายบุคคล)	30 คะแนน
4. สอบปลายภาค	30 คะแนน

การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม โดยพิจารณาการกระจายตัวแบบปกติ (Normal Distribution)

นโยบายการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1. นักศึกษาเข้าชั้นเรียนตรงเวลาโดยการเข้าเรียนสายในแต่ละครั้งผู้สอนมีสิทธิจะหักคะแนนการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
2. นักศึกษาไม่ใช่โทรศัพท์ระหว่างเรียนและเปลี่ยนเป็นระบบสั่น ในกรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นให้นักศึกษาออกไปใช้โทรศัพท์ภายนอกห้องเรียนได้แต่ไม่ควรเกิน 5 นาที
3. นักศึกษาเคารพและให้เกียรติอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นโดยการแสดงออกถึงความตั้งใจและแสดงความคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยยึดถือหลักของการเคารพและให้เกียรติผู้อื่น
4. การขาดเรียนเนื่องจากป่วยต้องมีใบรับรองแพทย์การลาจึงต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากผู้สอนล่วงหน้า อย่างไรก็ตามผู้สอนอาจจะมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชดเชยเวลาเรียนที่ขาดไป
5. ผู้สอนจะรับงานที่นักศึกษาส่งตามเวลาที่กำหนดเท่านั้น
6. ขอความร่วมมือนักศึกษาแต่งกาย“สุภาพ” เข้าห้องเรียนและห้องสอบ

7. หากนักศึกษามีข้อสงสัยในเนื้อหาของวิชาหรือต้องการความช่วยเหลืออื่นๆจากอาจารย์ผู้สอนโปรดนัดหมายเพื่อพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนตามเบอร์โทรศัพท์และอีเมลที่ให้ไว้

เค้าโครงการสอน

ครั้งที่/วันที่	เนื้อหาการบรรยาย	วัตถุประสงค์	วิธีการสอน/ผู้สอน
<p>ครั้งที่ 1 – 2</p> <p>10 และ 17</p> <p>ส.ค. 64</p>	<p>- ชี้แจงความสำคัญ วัตถุประสงค์ รายวิชา แนวการเรียนการสอน และการวัดผล</p> <p>- แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ/ภาวะความเจ็บป่วย</p> <p>- การประเมินลักษณะปัญหาผลกระทบและผลข้างเคียงจากภาวะป่วย</p> <p>ฝึกงาน</p>	<p>- เพื่อให้เกิดความเข้าใจเบื้องต้นเรื่องโรค ภาวะป่วยกับการประเมินและวินิจฉัยทางสังคม</p> <p>สงเคราะห์ทางการแพทย์</p> <p>- เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจในกรอบการประเมินอย่างเป็นระบบ ทั้งทางกาย-จิตใจ-สังคม กับภาวะป่วยของแต่ละกลุ่มโรค</p> <p>- เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวทาง การประเมินที่แปรตามแผนการรักษา</p>	<p>- การบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>- วิเคราะห์กรณีศึกษา พร้อมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>- การสำรวจความคาดหวังของผู้เรียนต่อรายวิชา</p> <p>ผศ.ดร. วิไลภรณ์</p>
<p>ครั้งที่ 3</p> <p>24 ส.ค. 64</p>	<p>-แนวคิด ทฤษฎีที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินและวินิจฉัยทางจิตสังคม</p> <p>-การประเมินและวินิจฉัยทางสังคมเชิงระบบ กับขอบเขตงานสังคมสงเคราะห์ (ดูแล พื้นฟู ป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพ)</p>	<p>เพื่อให้เข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานของการประเมินวินิจฉัยทางสังคมและการประยุกต์ใช้</p>	<p>- การบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>- วิเคราะห์กรณีศึกษา พร้อมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>ผศ.ดร. วิไลภรณ์</p>
<p>ครั้งที่ 4 – 5</p> <p>31 ส.ค. และ</p> <p>7 ก.ย. 64</p>	<p>ความรู้เรื่องโรคและผลกระทบทางจิตสังคม</p> <p>(Medical and Psychosocial Aspects)</p>	<p>- เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในพยาธิสภาพของโรค</p> <p>ระยะเวลาในการรักษาโดยเน้นอาการข้างเคียง ผลที่เกิดขึ้นภายหลังรับการรักษา</p>	<p>- การบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>- วิเคราะห์กรณีศึกษา พร้อมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>- ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง</p> <p>- การทำงานเป็นกลุ่ม</p>

ครั้งที่/วันที่	เนื้อหาการบรรยาย	วัตถุประสงค์	วิธีการสอน/ผู้สอน
		<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อสามารถประเมินวินิจฉัยทางจิตสังคมและดำเนินการวางแผนให้ความช่วยเหลือทางสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ได้อย่างเหมาะสม 	<p>ผศ.ดร. วิไลภรณ์</p>
<p>ครั้งที่ 6 – 7</p> <p>14 และ 21 ก.ย. 64</p>	<p>การประเมินในระดับบุคคล (Individual Assessment)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การประเมินทางกายจิตสังคมในระดับบุคคล (Psycho-Social Assessment in Individual level) - การประเมินพื้นฐานความเข้มแข็ง (Strengthened-Based Assessment) - การประเมินความเสี่ยง - การประเมินในภาวะวิกฤติ 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ให้นักศึกษาตระหนักในศักยภาพและความสามารถในการจัดการตนเองของผู้รับบริการขณะเผชิญปัญหา - เกิดทักษะเบื้องต้นในการประเมินสภาวะบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> - การบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - วิเคราะห์กรณีศึกษา พร้อมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน <p>ผศ.ดร. วิไลภรณ์/วิทยากร</p>
สัปดาห์สอบกลางภาค 26 ก.ย. - 3 ต.ค. 64			
<p>ครั้งที่ 9 - 11</p> <p>5 12 และ 19 ต.ค. 64</p>	<p>การประเมินระบบสังคม ที่อยู่ในบริบทแวดล้อมสังคมที่รายล้อมบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ecosystems/Ecological - Potential Strengths - Social network and social support 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ในองค์ประกอบของการประเมินระดับบุคคล ที่สัมพันธ์สู่การวินิจฉัยสภาวะของบุคคล - เพื่อให้มีความรู้ในแนวทางประเมินที่สัมพันธ์กับผลกระทบที่เกิดจากภาวะสุขภาพที่เกิดขึ้น - เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ในองค์ประกอบของการประเมินระดับ 	<ul style="list-style-type: none"> - การบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - การบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - วิเคราะห์กรณีศึกษา พร้อมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน <p>ผศ.ดร. วิไลภรณ์</p>

ครั้งที่/วันที่	เนื้อหาการบรรยาย	วัตถุประสงค์	วิธีการสอน/ผู้สอน
		บุคคลที่สัมพันธ์สู่การ วินิจฉัยสภาวะของบุคคล	
ครั้งที่ 12-13 26 ต.ค. และ 2 พ.ย.64	- แนวทาง ขั้นตอน และกระบวนการ จัดการรายกรณี (ตามกระบวนการทาง สังคมสงเคราะห์) - การทำงานร่วมกับสหวิชาชีพใน รูปแบบต่าง ๆ เช่น การเยี่ยมบ้าน การ ประชุมครอบครัว (Family meeting) เป็นต้น - บทบาทและอัตลักษณ์ทางวิชาชีพของ นักสังคมสงเคราะห์ในการทำงาน ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ	- เพื่อให้มีความรู้ในการ การจัดการรายกรณีใน บริบททางสังคม สงเคราะห์ทาง การแพทย์/สุขภาพ รวมทั้ง บทบาทและ กระบวนการจัดการราย กรณี	- การบรรยายพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ - วิเคราะห์กรณีศึกษา พร้อม อภิปรายแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น -ฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ผศ.ดร. วิไลภรณ์
ครั้งที่ 14-15 9 และ 16 พ.ย.64	- การประเมินความพร้อมของ ครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้ป่วย อย่างต่อเนื่อง - การกลับคืนสู่ครอบครัวและชุมชน (Family and community reintegration) -การบันทึก และการนำเสนอ ข้อมูล ทาง ชีว-จิต-สังคม ในการจัดการราย กรณี และการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์เชิงสหวิชาชีพ	- เพื่อให้มีความรู้ในการ ประเมินในมิติทางสังคมที่ บุคคลสัมพันธ์กับครอบครัว	- การบรรยายพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ - วิเคราะห์กรณีศึกษา พร้อม อภิปรายแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ผศ.ดร. วิไลภรณ์
ครั้งที่ 16 23 พ.ย.64	- การประมวลและประยุกต์ใช้ความรู้ ในชั้นเรียนเพื่อประเมินและวินิจฉัย ปัญหาทางสังคมสงเคราะห์ทาง การแพทย์และระบบสุขภาพ - การนำผลการประเมินสู่การวางแผน เพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ทางการแพทย์ - สรุบทบทวน	เพื่อให้ให้นักศึกษาทบทวน ความเชื่อมโยงของ ความรู้ทั้งหมดและ สามารถประยุกต์ใช้ ความรู้ในการประเมิน และวินิจฉัย และ วางแผนให้การช่วยเหลือ ที่เหมาะสม	- แบ่งกลุ่มเพื่อนำเสนอแนว ทางการประเมิน และแผนการ ปฏิบัติงานทางสังคม สงเคราะห์ ฯ - อภิปรายและวิเคราะห์โดย กลุ่มเพื่อนที่กำหนดกับ อาจารย์ผู้สอน ผศ.ดร. วิไลภรณ์

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ (100 คะแนน)

โดยประเมินความรู้ความเข้าใจการแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์การคิดอย่างเป็นระบบและการทำงานเป็นทีม

5. การวิเคราะห์ระบบปัญหา หนึ่งจาก เรื่อง Sister's Keeper	10 คะแนน
6. การนำเสนอเชิงประเมินวินัจฉัยทางสังคมจากหนัง/กรณีศึกษาที่เชื่อมโยงและรูปเล่มรายงาน โดยวิเคราะห์จากความรู้ที่ศึกษา	30 คะแนน
7. สอบกลางภาค/Take Home (รายบุคคล)	20 คะแนน
8. สอบปลายภาค	40 คะแนน

เกณฑ์การวัดผล

ใช้เกณฑ์การอิงกลุ่มของผู้เรียนในชั้นเรียนนี้ เป็นเกณฑ์ในการวัดผล

เอกสารประกอบการสอน

1. Brian J.Taylor and Toni Devine, 1993. Assessment Needs and Planning Care in Social Work. USA; Ashgate Publishing Limited.
2. Charles D.Garvin and Brett A. Seabury, 1984. Interpersonal Practice in Social Work: Process and Procedures. New Jersey. Prentice-Hall, Inc.
3. Charles Zactrow, 1995. The Practice of Social Work. Fifth Edition USA : A Clairemont Book.
4. David S.Derezotes, 2000. Advanced Generalist Social Work Practice. USA: Sage Publications, Inc.
5. David Watson and Janice West, 2006. Social Work Process and Practice: Approaches, Knowledge and Skills. China: Palgrave Macmillan.
6. Karla Krogsrud Miley, Michael O' Melia and Brenda L.DuBois, 1995. Generalist Social Work Practice : An Empowering Approach. USA. Allyn & Bacon.
7. Louise C.Johnson, 1989. Social Work Practice : A Generalist Approach. Third Edition. USA : Allyn and Bacon.
8. Louise C.Johnson, 1995. Social Work Practice : A Generalist Approach. Fifth Edition, USA : Allyn and Bacon.
9. Louise C. Johnson and Stephen J. Yanca, 2007. Social Work Practice : A Generalist Approach. Ninth Edition. USA: Pearson Education, Inc.
10. Malcolm Payne, 1995. Social Work and Community Care. Great Britain : Macmillan Press Ltd.
11. Maria John O'Neil, 1990. The General Method of Social Work Practice. Second Edition. USA: Prentice-Hall Inc.
12. Martin, R. (2010). Social Work Assessment (Transforming Social Work Practice Series) (1st ed.). Learning Matters.
13. Michael Preston-Shoot and Dick Agass, 1990. Making Sense of Social Work. Singapore: The Macmillan Press Ltd.
14. Mo Yee Lee, Siu-man Ng, Pamela Pui Yu Leung and Cecilia Lai Wan Chan, 2009. Integrative Body-Mind-Spirit Social Work: An Empirically Based Approach to Assessment and Treatment. USA: Oxford University Press, Inc.
15. Thomas O,Hare, 2009. Essential Skills of Social Work Practice : Assessment, Intervention,

and Evaluation. Canada: Lyceum, Inc.